

Број: 1-03-402-1/24

Датум: 21.03.2024. године

**РЕГУЛАТОРНО ТЕЛО ЗА
ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ
ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2023. ГОДИНУ**

Београд, март 2024. године

САДРЖАЈ

- 1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ**
- 2. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА**
  - 2.1. Организациона шема
  - 2.2. Органи управљања
- 3. АКТИВНОСТИ РЕГУЛАТОРА У 2023. ГОДИНИ**
- 4. ПРУЖАЊЕ УСЛУГА КОРИСНИЦИМА**
- 5. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА**
- 6. КАПИТАЛ**
- 7. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА**
  - 7.1. Биланс успеха
  - 7.2. Пословни приходи
  - 7.3. Пословни расходи
  - 7.4. Финансијски приходи и расходи
  - 7.5. Остали приходи и расходи
  - 7.6. Биланс стања
- 8. ИНФОРМАЦИЈЕ О КАДРОВСКОЈ СТРУКТУРИ ЗАПОСЛЕНИХ**
- 9. ИНФОРМАЦИЈЕ О УЛАГАЊИМА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**
- 10. ИНФОРМАЦИЈЕ О ОТКУПУ СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА, ОДНОСНО УДЕЛА**
- 11. ПОСТОЈАЊЕ ОГРАНАКА**
- 12. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА**
- 13. ПЛАНИРАНИ БУДУЋИ РАЗВОЈ**
- 14. АКТИВНОСТИ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА**
- 15. ЦИЉЕВИ И ПОЛИТИКЕ ВЕЗАНЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА**
- 16. ИЗЛОЖЕНОСТ КРЕДИТНОМ РИЗИКУ**
- 17. ПОКАЗАТЕЉИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА**
  - 17.1. Показатељи ликвидности
  - 17.2. Анализа извештаја о токовима готовине
  - 17.3. Показатељи финансијске структуре (солвентности)

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге, у даљем тексту:
Регулатор

Адреса: Палмотићева 2, 11103 Београд, ПАК 106306

Матични број: 17606590

Порески идентификациони број: 103986571

Информативни центар: 0800/800-999 и факс: 011/3232-537

Адреса електронске поште: ratel@ratel.rs

Директор: Драган Пејовић

Даном ступања на снагу Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23, у даљем тексту: Закон), 7. маја 2023. године, Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге је наставила да, као Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор), обавља регулаторне и друге послове у оквиру делокруга и надлежности прописаних Законом и посебним законима којима се уређује област поштанских услуга и информационе безбедности. Као национално независно регулаторно тело у Републици Србији за област електронских комуникација и поштанских услуга, Регулатор врши јавна овлашћења у циљу ефикасног спровођења утврђене политике у области електронских комуникација и поштанских услуга, подстицања конкуренције електронских комуникационих мрежа и услуга, унапређивања њиховог капацитета, односно квалитета, доприноса развоју тржишта електронских комуникација и тржишта поштанских услуга, заштите интереса корисника електронских комуникација и корисника поштанских услуга.

Регулатор је у обављању послова независан од органа извршне власти, других државних органа и организација, као и од правних и физичких лица која обављају делатност електронских комуникација и поштанских услуга. Регулатор самостално располаже финансијским средствима, у складу са одобреним финансијским планом.

Права, обавезе и рад Регулатора уређена су Законом и законом којим се уређује рад јавних агенција, а за обављање послова из своје надлежности Регулатор обезбеђује потребне техничке, финансијске и људске ресурсе.

Регулатор може, у сврху обављања појединих стручних послова из своје надлежности, ангажовати друга домаћа или страна правна и физичка лица.

Начин рада и унутрашње уређење Регулатора уређују се статутом, који доноси Савет Регулатора уз сагласност Народне скупштине, а по претходно прибављеном мишљењу Владе.

Регулатор, у складу са чланом 9. Закона:

- 1) доноси подзаконске акте;
- 2) одлучује о правима и обавезама привредног субјекта и корисника;
- 3) ближе прописује начин обављања делатности електронских комуникација;
- 4) врши процену и прати стање тржишта и конкуренције у вези са отвореним приступом интернету;
- 5) захтева од привредног субјекта и других лица податке и информације ради вршења стручног надзора;
- 6) доноси одлуку у вези са спровођењем претходне регулације тржишта, укључујући одређивање обавезе међуповезивања и приступа;
- 7) одређује једног или више привредних субјеката са обавезом пружања појединих или свих услуга универзалног сервиса, на делу или целој територији Републике Србије, водећи рачуна да услуге универзалног сервиса буду доступне свим крајњим корисницима на територији Републике Србије, независно од географске локације;
- 8) спроводи поступак израде географског прегледа распрострањености електронских комуникационих мрежа;
- 9) врши обрачун нето трошка пружања и дефинише начин надокнаде прекомерних трошкова услуга универзалног сервиса;
- 10) ближе прописује услове коришћења радиофреквенцијског спектра и припрема Предлог плана намене радиофреквенцијских опсега и предлоге планова расподеле радиофреквенција;
- 11) управља радиофреквенцијским спектром и доноси одлуке у вези са издавањем, изменом, продужењем, преносом, обновом, ограничењем и одузимањем појединачне дозволе за коришћење радиофреквенцијског спектра;
- 12) припрема и спроводи поступак јавног надметања за издавање појединачних дозвола за коришћење радиофреквенцијског спектра;

- 13) координира коришћење радиофреквенцијског спектра;
- 14) доноси одлуку у вези са обавезом преноса одређеног медијског садржаја, на захтев тела надлежног за електронске медије;
- 15) доноси План нумерације;
- 16) управља нумерацијом и доноси одлуке у вези са издавањем, продужењем, преносом и одузимањем дозволе за коришћење нумерације;
- 17) прописује услове и начин преноса броја;
- 18) спроводи вансудско решавање спорова између пружаоца услуга и крајњих корисника;
- 19) формира и одржава регистре, евиденције и базе података прописане овим законом и редовно објављује податке из области електронских комуникација;
- 20) одређује тржишта подложна претходној регулацији, спроводи поступак анализе тржишта и одређује привредног субјекта са значајном тржишном снагом, коме утврђује најмање једну регулаторну обавезу;
- 21) решава спорове између привредних субјеката;
- 22) решава спорове у вези са међуповезивањем, приступом, колокацијом и заједничким коришћењем елемената мреже и припадајућих средстава;
- 23) сарађује са органима и организацијама надлежним за област електронских медија, заштите конкуренције, заштите потрошача, заштите података о личности, заштите животне средине, просторног планирања, послова катастра, одбране и безбедности и другим органима и организацијама по питањима значајним за област електронских комуникација;
- 24) сарађује са надлежним регулаторним и стручним телима држава чланица Европске уније и других држава и Телом европских регулатора за електронске комуникације (BEREC) ради усаглашавања праксе примене прописа из области електронских комуникација и подстицања развоја прекограничних електронских комуникационих мрежа и услуга;
- 25) учествује у раду међународних организација и институција у области електронских комуникација и поштанских услуга у својству националног регулаторног тела у области електронских комуникација и поштанских услуга;
- 26) регулише цене услуга роминга, цене терминације и друге елементе цена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама и ближе прописује услове пружања регулисаних услуга роминга, у складу са међународним споразумима;
- 27) контролише индивидуалне тарифе и цене услуга у случају њиховог везивања, у случају да је привредни субјект одређен као онај са значајном тржишном снагом, у складу са одредбама овог закона;

- 28) иницира, прати превентивне активности и уређује примену мера за очување безбедности и интегритета јавних електронских комуникационих мрежа и услуга, тајности комуникација, као и заштите података о личности, саобраћају и локацији;
- 29) обавља послове стручног надзора у области електронских комуникација, у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;
- 30) обавља контролу радиофреквенцијског спектра и послове мерења, испитивања и утврђивања узрока сметњи у радиофреквенцијском спектру;
- 31) обавља технички преглед;
- 32) обавља регулаторне и друге послове из области поштанских услуга, у складу са посебним законом којим се уређују поштанске услуге;
- 33) обавља послове из области информационе безбедности у складу са посебним законом којим се уређује информациона безбедност;
- 34) обавља друге послове у складу са законом.

Послове из члана 9. става 1. тач. 1)-3), 6)-13), 15)-21), 23), 24) и тач. 26)-29) Закона, Регулатор обавља као поверене послове.

Законом о информационој безбедности („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 94/17 и 77/19), који је ступио на снагу и почео да се примењује од 5. фебруара 2016. године, прописано је да је Регулатор надлежан и за послове Националног центра за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима - Национални ЦЕРТ. Национални ЦЕРТ обавља послове координације, превенције и заштите од безбедносних ризика у ИКТ системима у Републици Србији на националном нивоу.

2. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

У складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Регулаторној агенцији за електронске комуникације и поштанске услуге, сада Регулатора (у даљем тексту: Правилник), за обављање послова из делокруга рада Регулатора, образоване су основне унутрашње јединице:

1. Сектор за електронске комуникације;
2. Сектор за правне послове;
3. Сектор за анализу тржишта и економске послове;
4. Сектор за поштанске услуге;
5. Сектор за информациону безбедност и технологије и
6. Сектор за опште послове.

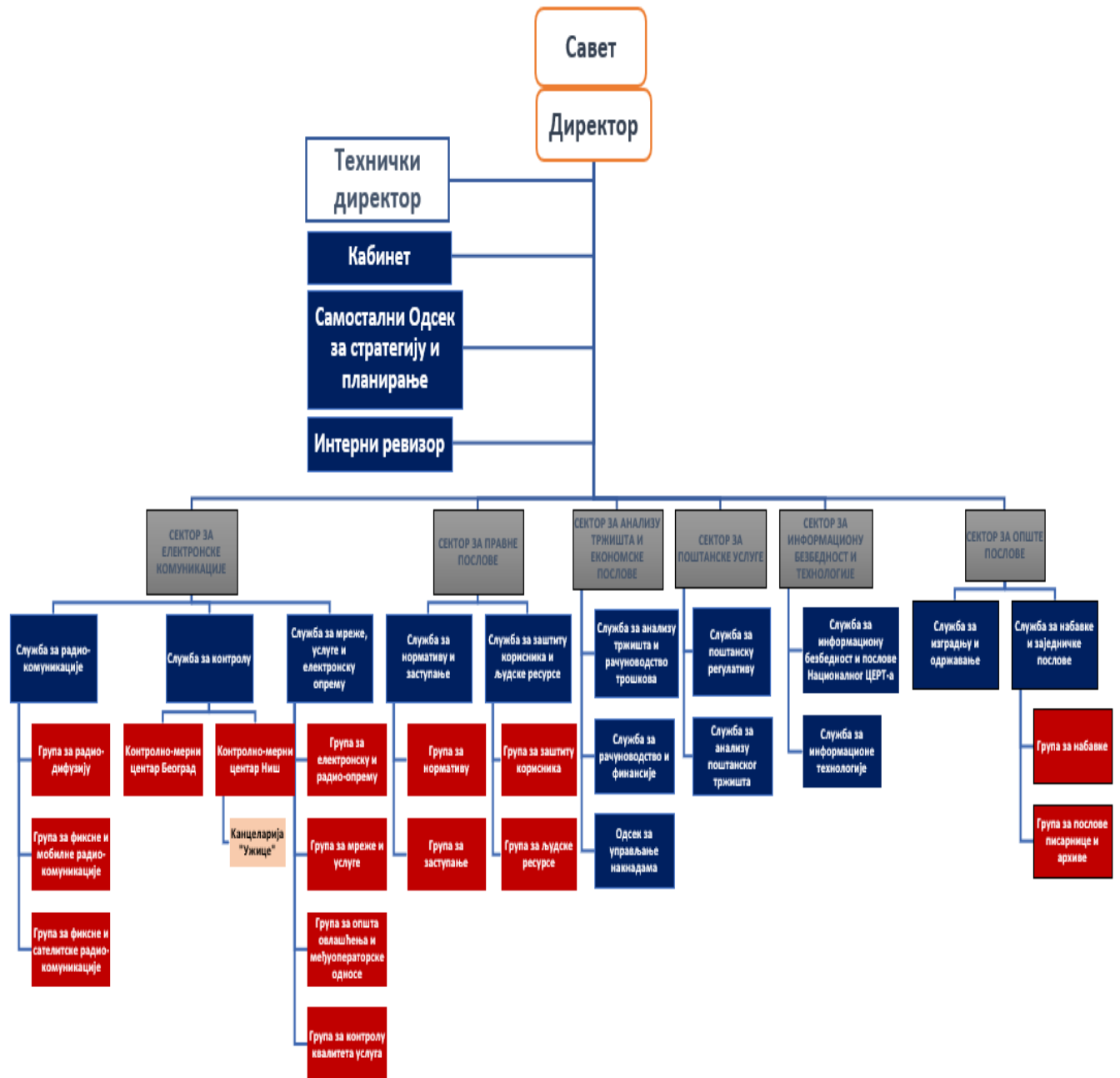
У Регулатору се као посебне унутрашње јединице образују **Кабинет и Самостални одсек за стратегију и планирање.**

Послове стручне и техничке подршке директору Регулатора утврђене Правилником, обавља **технички директор** изван свих унутрашњих јединица.

Послове интерне ревизије, утврђене Правилником, обавља **интерни ревизор** изван свих унутрашњих јединица.

Регулатор може за одређене послове (мерења и испитивања) формирати подручне јединице ван свог седишта: **контролно-мерне центре** (у даљем тексту: КМЦ). Регулатор поседује два КМЦ-а, „Београд“ и „Ниш“, са издвојеном канцеларијом „Ужице“.

2.1. ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

2.2. ОРГАНИ УПРАВЉАЊА

Органи Регулатора су Савет Регулатора и директор.

Савет Регулатора, у складу са Законом:

- 1) доноси годишњи план Регулатора, усклађен са стратешким актима и акционим плановима из области електронских комуникација, поштанских услуга и информационе безбедности, најкасније до 15. децембра текуће године за наредну годину;
- 2) доноси Статут Регулатора;
- 3) доноси Пословник о раду Савета Регулатора;
- 4) доноси правилнике, упутства, одлуке и друге акте којима се на општи начин уређују питања из надлежности Регулатора, као и друга акта прописана Законом, односно посебним прописима којима се уређује област поштанских услуга и област информационе безбедности;
- 5) обавља послове утврђене посебним законом којим се уређују поштанске услуге;
- 6) обавља послове утврђене посебним законом којим се уређује информациона безбедност;
- 7) доноси финансијски план Регулатора најкасније до 15. новембра текуће године за наредну годину, са елементима утврђеним Законом, на који сагласност даје Влада;
- 8) доноси годишњи финансијски извештај Регулатора, који са извештајем овлашћеног ревизора, доставља Влади;
- 9) доноси годишњи извештај о раду Регулатора, са елементима утврђеним Законом, који се односи на претходну годину, и који се до краја јуна текуће године подноси Народној скупштини;
- 10) ангажује и раздужује независног, овлашћеног ревизора и утврђује накнаду за његов рад;
- 11) даје сагласност на акт којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних места Регулатора, а који доноси директор Регулатора као и на опште акте које доноси директор на основу члана 18. став 8. Закона;
- 12) именује и разрешава директора Регулатора на основу спроведеног јавног конкурса, у складу са одредбама Закона;
- 13) обавља и друге послове који Законом, односно посебним законима којима се уређују поштанске услуге, и информациона безбедност, као и Статутом Регулатора нису стављени у надлежност директора.

Рад Савета Регулатора је јаван.

Савет доноси правилнике, упутства, одлуке и друге акте којима се на општи начин уређују питања из надлежности Регулатора. Регулатор је дужан да донета акта објављује у складу са законом којим се уређује државна управа, односно да пре објављивања општих аката прибави од надлежног министарства мишљење о њиховој уставности и законитости, а министарство да Регулатору достави образложени предлог како да општи акт усагласи са Уставом, законом, другим прописом или општим актом Народне скупштине и Владе.

Директор Регулатора:

- 1) одговоран је за законитост рада Регулатора, заступа и представља Регулатора, руководи радом и пословањем Регулатора, одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених у Регулатору, припрема и спроводи одлуке Савета, стара се о обезбеђивању јавности рада Регулатора и врши друге послове прописане Законом и Статутом;
- 2) именује га Савет на основу спроведеног јавног конкурса у складу са Законом, на мандат од пет година и може бити поново изабран, а за време трајања мандата је у радном односу у Регулатору;
- 3) за свој рад одговара Савету, коме подноси годишњи и периодичне извештаје о раду;
- 4) доноси општи акт којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних места у Регулатору, уз сагласност Савета и опште акте којима се, у складу са општим прописима о раду и одобреним финансијским планом Регулатора, детаљније уређују права и обавезе запослених у Регулатору, остала питања из области радних односа и питања из области уређивања процедура и техничких правила за поступање запослених приликом обављања специфичних процеса рада у Регулатору.

3. АКТИВНОСТИ РЕГУЛАТОРА У 2023. ГОДИНИ

Активности Регулатора као националног регулаторног тела за област електронских комуникација и поштанских услуга, као и Националног ЦЕРТ-а за област информационе безбедности, током 2023. године су биле усмерене на очување конкурентног тржишта, побољшање услова за рад оператора на тржишту телекомуникација и поштанских услуга, обезбеђивање већег степена заштите крајњих корисника, побољшање квалитета услуга, као и на промоцију информационе безбедности у Републици Србији.

У оквиру обављања регулаторних активности важно је издвојити следеће податке за 2023. годину:

На основу захтева корисника за издавање и продужење појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција, решењима је издато **12.449** појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција (укупан број решења је **1.970**), а одузето је укупно **3.831** дозвола (укупан број решења је **732**), а осим тога издато је и 289 лиценци за радио-аматере.

Током 2023. године настављена је тестна фаза увођења 5G технологије обрадом захтева за издавањем привремених дозвола за коришћење радио-фреквенција у радио-фреквенцијским опсезима 3,4-3,8 GHz, 2,6 GHz и 700 MHz, при чему је фокус на научно-технолошким парковима где се развијају и тестирају савремена технолошка решења за будућност.

У области радио-дифузне службе извршена је анализа захтева и достављени одговори за укупно **20** дислокација радио-дифузних предајника.

У 2023. години , у области радио-дифузне службе извршена је координација 407 фреквенција/локација са суседним и другим администрацијама и то путем: специјалних секција GE06 - 132 координације и GE84 - 157 координација, а путем кореспонденције GE06 – 22 координације T-DAB и GE84 - 110 координација. Поред тога, администрација Републике Србије је упутила захтев суседним администрацијама путем кореспонденције GE06 – 110 координација за дигитални радио T-DAB

У области фиксне службе одговорено је на **13** захтева за координацију Мађарске (**503** радио-релејна веза) и послата су **4** координациона захтева (**105** радио-релејних веза).

У области фиксне сателитске службе одговорено је на **9** захтева за координацију за **13** земаљских станица

У области фиксне и мобилне службе извршена је координација 4 фреквенције и 75 локација са мађарском администрацијом путем кореспонденције.

Прослеђено је 30 коментара на објављене сателитске мреже у BRI FIC-у, за фиксну сателитску и радио дифузну сателитску службу;

У области радио-дифузне сателитске службе (Appendix 30, 30A) сателитска мрежа Републике Србије је објављена у BRIFIC-у 27.10.2020. године, Part A, Special Section. Координација је завршена и 16.01.2023. године смо поднели захтев ИТУ Бироу за упис у BSS Листу (Part B), у складу са резолуцијом 559, наше сателитске мреже са финалним карактеристикама. Мрежа је одобрена од стране Бироа, уписана у BSS Листу (Part B) и објављена у BRIFIC-у 4.4.2023. године. 31.5.2023. године поднели смо захтев за трансформацију сателитске мреже из BSS Листе у BSS План. На светској конференцији WRC-23 сателитска мрежа Републике Србије је уписана у BSS План.

У области фиксне сателитске службе настављене су активности наших представника на обезбеђивању регулаторних услова за упис сателитске мреже Републике Србије у FSS план Appendix 30B кроз активно учешће на састанцима ИТУ и СЕРТ-а.

Представници наше администрације су учествовали на ИТУ CPM23-2 (*Second Session of the Conference Preparatory Meeting for WRC-23*) састанку одржаном 27.3-6.4.2023 године. На састанку је усвојен CPM текст за WRC23 тачку агенде AI 7, тема Е и усвојени документ садржи три методе: Е1-без промене регулативе, Е2-примену само резолуције 170 и модификовани метод Е3 који је наш предлог. На CPM састанку смо модификовали наш изворни предлог метода Е3, у договору са представником Луксембурга и СЕРТ координатором за AI7, уз подршку АТУ (*African Telecommunication Union*) и с обзиром да на поменутом састанку није било исказаног неслагања са модификованим методом Е3 сматрали смо да смо коначно дошли до решења које ће бити подржано у СЕРТ-у, јер су до тада главни противници нашег предлога били Луксембург, Норвешка, Шведска и Шпанија.

Представници наше администрације су учествовали *online* на састанцима СЕРТ група СРГ РТВ (подгрупа СРГ групе која се бави сателитским питањима) одржаном у априлу 2023. године и СРГ састанку одржаном у мају 2023. године. На СРГ РТВ поднели

смо контрибуцију заједно са администрацијама Босне и Херцеговине, Хрватске, Северне Македоније и Молдавије, која садржи предлог ЕСР (*European Common Proposal*) текста који подржава модификовани метод Е3. Шпанија и Норвешка су изразиле неслагање са модификованим методом Е3 и након дискусије дошло је до поларизације администрација, оне које подржавају метод Е3 и оне које подржавају метод Е2, тако да су усвојене 2 алтернативе ЕСР текста и послате на састанак СРГ групе који одржан у мају 2023. године, на коме такође нисмо успели да дођемо до јединственог предлога.

Наша администрација је заједно са 5 европских администрација поднела контрибуцију за састанак групе СРГ РТВ у јулу 2023. године, која садржи предлог ЕСР текста са модификованом методом Е2 (примена резолуције 170 и додатне мере које ће олакшати процес координације) и након усаглашавања и дискусије на састанку усвојен је овај предлог као јединствени ЕСР документ и прослеђен је и финално усвојен на састанку СРГ групе у септембру. У јулу месецу започели смо координацију са афектираним администрацијама и послали смо 6 координационих захтева. У току процеса координације у августу смо поднели захтев ИТУ Бироу за упис у FSS Листу (Part B), а у октобру смо поднели захтев конференцији за упис сателитске мреже у FSS План. На светској конференцији WRC-23 измењена је регулатива Appendix 30B у складу са нашим предлогом и сателитска мрежа Републике Србије је уписана у FSS План.

У току 2023. године мултилатерална координациона група за планирање T-DAB у VHF-III радиофреквенцијском опсегу (174 MHz – 230 MHz), у чијем саставу су администрације Аустрије, Босне и Херцеговине, Мађарске, Хрватске, Словеније, Румуније и Србије завршила је рад. Ове администрације су у периоду од две и по године веома интензивног рада одржале више од 10 координационих састанака са циљем проналаaska заједничких решења приликом репланирања и побољшања постојећег Плана GE06, имајући у виду једнак приступ спектру, ефикасно коришћење намењеног спектра, различите захтеве администрација, техничке и друге изазове. Група за радио-дифузију урадила је координацију наших координационих захтева са више стотина радиофреквенцијских додела наведених администарција.

Као резултат рада мултилатералне групе, потписан је Мултилатерални оквирни координациони споразум (MULTILATERAL FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN THE ADMINISTRATIONS OF AUSTRIA, BOSNIA AND HERZEGOVINA, CROATIA, HUNGARY, ROMANIA, SERBIA, SLOVENIA on the frequency plan of VHF Band III, covering the frequency range of 174 - 230 MHz), као и 6 билатералних споразума који садрже усаглашене техничке и географске параметре радиофреквенцијских додела.

Мануелним мерењем се утврђује постојање неправилности у коришћењу радиофреквенцијског спектра, као и настанак потенцијалних сметњи у етру. У 2023. години континуирано је обављано мануелно мерење компонената РФ спектра опремом у контролно-мерним центрима, даљински управљаним контролно-мерним станицама и компактним даљински управљаним мерних станицама, при чему је у базу података унет укупно 12094 мерни запис, при чему је регистровано укупно 160 неправилности у коришћењу радиофреквенцијског спектра.

У 2023. години примљене су укупно 74 пријаве штетних сметњи у етру на основу којих је обављено истраживање и лоцирање извора сметњи и предузете су мере за елиминисање истих. Оператори мобилне телефоније су пријавили укупно 39 штетне сметње, а Контрола лета Србије и Црне Горе је у протеклој години пријавила 31 штетну сметњу.

У 2023. години је настављена кампања обављања техничких прегледа радио-станица у мрежи ЈП ЕТВ. У овом периоду Служба за контролу је обавила укупно 5 техничких прегледа радио-станица у овој мрежи. Такође, служба за контролу је у наведеном периоду присуствовала техничким прегледима која су обављала ангажована лица за укупно 101 радио-станицу.

Од стране ангажованих лица је пријављено укупно 10249 техничких прегледа радио-станица. Проверено је и евидентирано укупно 9110 извештаја о техничким прегледима који су у овом периоду достављени Регулатору.

На основу захтева градских и општинских управа – одељења за просторно планирање, урбанизам и грађевинарство, а за потребе израде просторних планова и планова детаљне регулације, у току 2023. године, припремљено је укупно 85 одговора у којима су дефинисани услови који се односе на заштиту постојећих електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, утврђивање заштитног појаса и начин извођења радова у близини електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, као и захтеви који се односе на утврђивање радио коридора за географске зоне дефинисане у захтевима.

Током 2023. године формирано је 1.924 нових предмета у вези са приговорима, при чему је 752 приговора решено позитивно у корист претплатника/ корисника услуга електронских комуникација, издато је 157 исправа о усаглашености радио опреме, донето је 32 решења о додели, продужењу или одузимању нумерације, унето је 13.443 контролно-мерна записа у базу података, у регистар оператора који обављају делатност електронских комуникација унето је 80 измена (41 упис и 39 брисања). У оквиру послова унапређења инфраструктуре система за мониторинг спектра, до краја 2022. године пуштена је у оперативни рад додатна даљински управљана контролно-мерна станица, тако да мониторинг систем, поред два контролно-мерна центра, укључује и двадесет станица.

Настављене су активности на проширењу мреже ЕМФ сензора преко којих се обавља континуирано и дуготрајно праћење нивоа укупног електричног поља које потиче од електронских комуникационих мрежа и опреме, уз одржавање портала који је јавно доступан на интернет адреси <http://emf.ratel.rs/cyr/index>. Истраживане су локације од интереса за постављање нових сензора широм Србије и у току 2023. године завршена је инсталација 9 сензора тако да сензорска мрежа Регулатора тренутно има 116 ЕМФ сензора у 52 града Републике Србије.

У току 2023. године обављено је упоредно мерење и анализа параметара квалитета услуга које мобилни оператори у Републици Србији пружају крајњим корисницима (*benchmark* мобилних мрежа) за технологије 2G/3G/4G и мерења параметара перформанси мобилних мрежа за говорну услугу и услугу преноса података и резултати су јавно доступни

на посебном порталу <http://benchmark.ratel.rs/>. Мерења су обухватила 55 градова и око 17.000 km путева, као и 1.600 km железничких пруга у Републици Србији. Током кампање обављено је преко 9.000 позива и 7.000 сесија за сваку од услуга преноса података у свакој од мобилних комуникационих мрежа у Србији, на свим расположивим технологијама (2G, 3G, 4G). *Benchmark* мобилних мрежа у Србији је и 2023. године обављен у складу са препорукама стандарда ETSI TR 103559.

Настављено је са пословима теренских провера и контрола рада оператора електронских комуникација и током 2023. године извршене су 102 провере рада оператора.

У регистру оператора је извршено евидентирање (упис и брисање) 80 оператора електронских комуникационих мрежа и услуга, од чега 41 уписа и 39 брисања. Уписано је 24 оператора за пружање електронских комуникационих услуга и 17 оператора електронских комуникационих мрежа, а из регистра је обрисано 25 оператора за пружање електронских комуникационих услуга и 19 оператора електронских комуникационих мрежа.

У оквиру регулације поштанског тржишта у Републици Србији, у току је реализација веома значајних активности. Законом о поштанским услугама који је донела Народна скупштина Републике Србије новембра 2019. године, а који је разрађен одговарајућим подзаконским актима које су током 2020. године донели Министарство трговине, туризма и телекомуникација и Регулатор, стекли су се услови за значајан напредак на овом пољу.

Ове активности, као и нова задужења дефинисана Стратегијом развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021-2025. године, коју је донела Влада Републике Србије (Сл. гласник 68/21), идентификују Регулатора као незаобилазан фактор у развоју и регулацији тржишта поштанских услуга у Републици Србији.

На основу наведених аката, Регулатор је током 2023. године наставио са спровођењем кључних активности у циљу њихове имплементације, као што су: независно мерење квалитета услуга које су део универзалне поштанске услуге, студија о одрживости универзалне поштанске услуге, мерење квалитета преноса поштанских пошиљки са експрес услугом (“benchmark”), задовољење потреба корисника поштанских услуга, измена и допуна закона о поштанским услугама, провера регулаторних извештаја јавног поштанског оператора у складу са Правилником о начину вођења одвојеног рачуноводства и провере веродостојности регулаторних извештаја јавног поштанског оператора, промоција и дорада ГИС портала тржишта поштанских услуга и Портала цена поштанских услуга. као и са пословима издавања и одузимања дозвола за обављање поштанских услуга, посредовање у вансудском решавању спорова између корисника и поштанских оператора, стручног надзора над радом поштанских оператора и др.

У 2023. години, независна организација коју је Регулатор ангажовао, наставила је да обавља континуирано мерење времена преноса нерегистрованих приоритетних и неприоритетних писмоносних пошиљака у унутрашњем поштанском саобраћају ЛПО. Такође, у 2023. години Регулатор је након спроведеног јавног конкурса одабрао независну

организацију која ће наставити да обавља континуирано мерење времена преноса нерегистрованих приоритетних и неприоритетних писмоносних пошиљака у унутрашњем поштанском саобраћају у периоду 2024-2026. године.

Регулатор је у току 2023. године, спровео низ активности у циљу реализације студије о одрживости универзалне поштанске услуге и то: израда техничке спецификације за одрживост универзалне поштанске услуге, панел дискусија на тему одрживост универзалне поштанске услуге, расписивање јавне набавке за одабир консултаната, одабир консултаната, израда Нацрта Методологије, јавне консултације у вези Нацрта Методологије, формирање Радне групе која је донела закључке у циљу израде финалног документа Методологије, као и израду финалног документа Методологије. Реализација овог пројекта је предвиђена у 2024. години

У циљу унапређења конкуренције на тржишту поштанских услуга, у IV кварталу 2023. године настављено је мерење квалитета преноса поштанских пошиљака са експрес услугом које је започето у IV кварталу 2022. године. Мерење квалитета преноса обављало се над пет (5) највећих поштански оператора, а анализа мерења квалитета урађена је кроз четири (4) главна критеријума и тринаест (13) подкритеријума, чији резултати ће бити објављени на сајту Регулатора у 2024. години. Резултати “benchmark” мерења из 2022. године су објављени на сајту Регулатора у 2023. години.

У циљу истраживања степена задовољења потреба корисника поштанских услуга, универзалне поштанске услуге и осталих услуга, Регулатор је у IV кварталу 2023. године ангажовао независну организацију која ће извршити истраживање почетком 2024. године.

У вези измене или допуне Закона о поштанским услугама, у 2023. години, представници Регулатора су узели активно учешће у изради документације која би требало да буде смерница за измену поменутог Закона, при чему је одржано више састанака са представницима надлежног Министарства и консултаната, где су изнете идеје и смернице за будући рад. С тим у вези, урађен је нацрт документа као основ за будућу измену или допуну Закона, који је представљен на радионици на тему „Имплементација ЕУ *acquis-a* у поштанском сектору”, која је одржана у новембру 2023. године у Палати „Србија“.

Путем ГИС портала којем се приступа преко сајта Регулатора, омогућен је приказ локација преко 1.850 пословница поштанских оператора и 175 пакетомата за испоруку пошиљака, као и територије на којој поштански оператори врше поштанске услуге.

Корисници поштанских услуга, на порталу цена на сајту *ceneusluga.rs* могу се информисати о ценама и додатним услугама које поштански оператори нуде својим корисницима у домаћем саобраћају, а омогућено је и упоредити цене експрес услуга поштанских оператора по више критеријума. У другој половини 2023. године, припремљен је пројектни задатак и направљен је пилот пројекат за поређење цена у међународном поштанском саобраћају, на основу масе и одредишта, за опције најбрже поштанске услуге и најјефтиније. Реализација пројекта и постављање на јавни портал за кориснике се очекује у првој половини 2024. године.

Регулатор наставља да доприноси раду међународне заједнице у циљу унапређења заштите од безбедносних ризика у ИКТ системима. Национални ЦЕРТ прима и обрађује инциденте пријављене са територије Републике Србије и од стране међународних ЦЕРТ-ова. Током 2023. године пријављено је укупно 735 инцидентата. Национални ЦЕРТ Републике Србије, у саставу Регулатора, препознат је као јединствена национална тачка за пријаву инцидентата од стране међународних ЦЕРТ организација.

Услед потребе да се омогући запосленима да обављају своје радне задатке са било које локације и у било ком тренутку, а да се очува безбедност информационог система и података које запослени обрађују, имплементирани су заштитни механизми који омогућавају да само аутентификовани и ауторизовани корисници могу користити ресурсе Регулатора. У циљу повећања безбедности за кориснике који имају додатне привилегије у информационом систему, имплементиран је систем за управљање привилегованим налозима. Овај систем омогућава заштиту ресурса у информационом систему контролом приступа привилегованих налога, који представљају честу мету нападача. Поред основних захтева за мониторинг и контролу привилегованих налога, очекивани циљеви се огледају у смањењу ризика приступа злонамерних корисника, како би се отежало потенцијалним нападачима да неауторизовано приступе ресурсима Регулатора.

У току 2023. године, могућност подношења пријаве за појединачне дозволе за коришћење радио-фреквенција путем апликација е-дозвола и е-шалтера наставило је да користи пет оператора: Телеком Србија, А1, Цетин и ЈП Емисиона техника и везе (ЕТВ), као и Контрола летења Србије и Црне Горе (СМАТСА) и Електропривреда Србије (ЕПС).

Регулатор је у периоду 2021. година - 2022. година отпочео нови круг анализе релевантних тржишта у складу са Препоруком Комисије о релевантним тржиштима (2014/710/ЕУ) и Одлуком о одређивању релевантних тржишта подложних претходној регулацији („Службени гласник РС“, број 78/18). У 2022. годину донета су решења о одређивању оператора са значајном тржишном снагом (у даљем тексту: оператор са ЗТС) на три релевантна тржишта: велепродајном тржишту терминације позива у јавној телефонској мрежи на фиксној локацији, велепродајном тржишту терминације позива у мобилној мрежи и велепродајном тржишту локалног приступа елементима мреже који се пружа на фиксној локацији, а доношење решења које се односи на велепродајно тржиште средишњег приступа који се пружа на фиксној локацији за производе за масовно тржиште преостало је као активност у 2023. години. Решење број: 1-03-349-32/22-14 о одређивању оператора са ЗТС на велепродајном тржишту средишњег приступа који се пружа на фиксној локацији за производе за масовно тржиште је донето 4.5.2023. године. Оператору са ЗТС на овом релевантном тржишту упућен је дана 12.6.2023. године захтев за достављање Стандардне понуде за услуге широкопојасног приступа у велепродаји.

У циљу имплементације донетих решења о одређивању оператора са ЗТС, а у складу са Правилником о минималном садржају, нивоу детаљности и начину објављивања стандардних понуда („Службени гласник РС“, број 36/19) и Законом о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13 – одлука УС, 62/14 и 95/18 - др. закон), оператори са ЗТС су у обавези да, на захтев Агенције, сада Регулатора, сачине и

објаве стандардне понуде у року од 60 дана од дана пријема захтева. У оквиру праћења извршавања обавеза оператора са ЗТС, Регулатор, између осталог, врши и проверу усаглашености стандардних понуда оператора са ЗТС са прописима и другим актима Регулатора, а којима је решењем одређена обавеза објављивања одређених података и обавеза недискриминаторног поступања и/или обавеза омогућавања приступа и коришћења елемената мреже и припадајућих средстава приликом пружања услуга на релевантном тржишту.

Доношењем Правилника о изменама и допунама Правилника о примени трошковног принципа одвојених рачуна и извештавању од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација („Службени гласник РС“, број 53/21) омогућена је примена трошковног модела заснованог на дугорочним инкременталним трошковима (*Bottom-up Long Run Incremental Costs – LRIC*) за потребе одређивања трошковно оријентисаних цена регулисаних veleпродајних услуга, у циљу усклађивања са Препоруком Комисије од 7. маја 2009. године о регулацији цена фиксне и мобилне терминације позива у Европској унији (2009/396/EЗ), као и Препоруком Комисије од 11. септембра 2013. године о јединственим обавезама недискриминације и трошковним методологијама у циљу унапређења конкуренције и побољшања инвестиционе климе у области широкопојасног приступа (2013/466/EУ), којом је BU LRIC+ методологија препоручена методологија за одређивање цена регулисаних veleпродајних услуга приступа.

Како је планирано и доношење решења о утврђивању цена заснованих на LRIC моделу трошкова на veleпродајном тржишту локалног приступа елементима мреже који се пружа на фиксној локацији и veleпродајном тржишту средишњег приступа који се пружа на фиксној локацији за производе за масовно тржиште, неопходно је да независни консултант изврши измене у постојећем LRIC моделу трошкова с обзиром на резултате анализа релевантних тржишта које је Регулатор спровео током 2022. године и 2023. године. Спровођење уговора о пружању услуге ажурирања LRIC трошковног модела отпочето је крајем 2023. године, како би независни консултант ажурирао LRIC модел и припремио га за обрачун регулисаних цена. Након тога, биће донета решења о утврђивању цена заснованих на LRIC моделу трошкова на поменутих релевантним тржиштима.

Регулатор наставља да врши контролу начина формирања цена регулисаних услуга оператора са ЗТС на основу достављених регулаторних извештаја за 2022. годину, као и применом модела дугорочних инкременталних трошкова (LRIC) за одређивање цена регулисаних veleпродајних услуга на релевантним тржиштима.

Регулатор наставља да прати регулисане цене роминга и примену Споразума о снижавању цена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама у региону Западног Балкана (у даљем тексту: Споразум), којим је уведена регулација роминг услуга у региону Западног Балкана, односно којом се укидају роминг накнаде за крајње кориснике. Регулатор учествује у раду Координационог тела за роминг које је формирано на основу Споразума Такође, Регулатор је дужан да се стара о примени овог споразума и прати поступање пружалаца услуга роминга и њихово поштовање обавеза утврђених Споразумом, Правилником о примени политике примереног коришћења, методологији процене одрживости укидања малопродјних додатних накнада за роминг и захтеву који пружалац

услуга роминга подноси у сврху те процене („Службени гласник РС“, број 53/21) и решењем Регулатора број: 1-03-34900-3/19-15 од 17.6.2019. године. Регулатор, у те сврхе, прикупља, обрађује и објављује релевантне податке о пружању услуга роминга. Регулатор, у оквиру својих овлашћења, наставља да спроводи све потребне активности у стварању услова за снижавање цена услуга роминга између региона Западног Балкана и Европске уније.

Када је реч о међународној сарадњи у области електронских комуникација, Регулатор је наставио са активним учешћем у раду Тела европских регулатора за електронске комуникације (BEREC) и Групе независних регулатора (IRG), радних група Европске конференције поштанских и телекомуникационих администрација (CEPT), Групе за политике управљања РФ спектром (RSPG). Такође, представници Регулатора су учествовали у раду Светске конференције о радио-комуникацијама WRC- 23, која је одржана у периоду 20.11-15.12.2023. године у Дубаију. У области поштанских услуга активно учествује у раду Европске групе регулатора за поштанске услуге - ERGP (European Regulators Group for Postal Services), Европском комитету за поштанску регулативу – CERP и Европског комитета за стандардизацију у области поштанских услуга (European Committee for standardization/Technical committee 331 – Postal services CEN TC 3331- postal services), као и учешће у активностима Административног савета Светског поштанског савеза, при чему су представници Регулатора учествовали на 4. Ванредном Конгресу светског поштанског савеза одржаног у периоду од 1.-5.октобра 2023. године у Ријаду.

4. ПРУЖАЊЕ УСЛУГА КОРИСНИЦИМА

Електронске комуникације

У оквиру послова који се односе на управљање радио-фреквенцијским спектром, током 2023. године су обављане активности у вези са издавањем појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција, координацијом и нотификацијом радио-фреквенција, као и контролом радио-фреквенцијског спектра.

На основу захтева корисника за издавање и продужење појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција, закључно са 31.12.2023. године решењима (укупан број решења је **1.970** је издато **12.449** појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција, и то:

12.202 појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција на основу захтева корисника, у складу са чланом 104. Закона о електронским комуникацијама;

53 појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција за радио-станице на ваздухоплову;

36 појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција за радио-станице на броду и другом пловилу;

11 појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција за дипломатско-конзуларна представништва и страна правна лица а у складу са чланом 104. Закона о електронским комуникацијама;

147 појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција за радио-аматере;

273 лиценци за радио-аматере;

12 СЕРТ лиценци за радио-аматере;

4 НАРЕС лиценци за радио-аматере;

Такође, континуирано се врши евидентирање пријава (електронски) за коришћење радио-фреквенција у фреквенцијским опсезима 2400-2483.5 MHz, 5470-5725 MHz, 5725-5875 MHz и 72-76/82-86 GHz.

Издавању дозвола су претходиле неопходне техничке анализе, као саставни део прорачуна компатибилности између постојећих и нових корисника радио-фреквенцијског спектра.

До 31.12.2023. године, у области радио-дифузне службе извршена је анализа захтева и достављени одговори за укупно **20** дислокација радио-дифузних предајника.

Током 2023. године настављена је тестна фаза увођења 5G технологије обрадом захтева за издавањем привремених дозвола за коришћење радио-фреквенција у радио-фреквенцијским опсезима 3,4-3,8 GHz, 2,6 GHz и 700 MHz, при чему је фокус на научно-технолошким парковима где се развијају и тестирају савремена технолошка решења за будућност.

За потребе радиодифузне службе, Регулатор је у 2023. години издао велики број појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција, на основу захтева корисника, као и на основу одлука Савета Регулаторног тела за електронске медије (РЕМ) о издавању дозвола за пружање медијске услуге радија. Такође су издате и дозволе за дотур радијског модулативног сигнала. Закључно са 31.12.2023. године решењима (укупан број решења је **732**) одузето је укупно **3.831** дозвола.

Закључно са 31.12.2023. године издато је укупно 289 Лиценци за радио-аматере.

У оквиру послова који се односе на контролу коришћења радио-фреквенцијског спектра, Регулатор обавља техничке прегледе радио-станица, што подразумева мерење и проверу усаглашености параметара радио емисија и техничких карактеристика радио станица са условима доделе и коришћења радио-фреквенцијског спектра, прописаних Законом и прописима, стандардима и техничким упутствима. Током 2023. године су обављена **143** техничка прегледа радио-станица у дигитализованој мрежи за емитовање ТВ сигнала, како радиодифузних предајника, тако и радио-релејних уређаја јавног предузећа Емисиона техника и везе (ЕТВ).

На основу захтева градских и општинских управа – одељења за просторно планирање, урбанизам и грађевинарство, а за потребе израде просторних планова и планова детаљне регулације у току **2023.** године, припремљено је укупно **85** одговора у којима су дефинисани услови који се односе на заштиту постојећих електронских комуникационих

мрежа и припадајућих средстава, утврђивање заштитног појаса и начин извођења радова у близини електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, као и захтеви који се односе на утврђивање радио коридора за географске зоне дефинисане у захтевима.

Законом је утврђена обавеза Регулатора да води одговарајуће регистре, односно евиденције оператора, што се спроводи у складу са Одлуком о начину вођења регистра, евиденција, база података као и других информација из делокруга Регулатора и њиховом објављивању на интернет страници Регулатора. Извршено је евидентирање (упис и брисање) 82 оператора електронских комуникационих мрежа и услуга, од чега 46 уписа и 36 брисања. Уписано је 26 оператора за пружање електронских комуникационих услуга и 20 оператора електронских комуникационих мрежа, а из регистра је обрисано 19 оператора за пружање електронских комуникационих услуга и 17 оператора електронских комуникационих мрежа. Такође, у складу са Законом, а на захтев оператора, у 2023. години издато је укупно 32 решења о додели, продужењу или одузимању нумерације.

Преносивост броја у јавним мобилним телекомуникационим мрежама и у 2023. години се одвијала без већих потешкоћа, у складу са општим актом Регулатора који уређује преносивост броја, као и са протоколом о имплементацији правилника којим су оператори међусобно усагласили процедуру у вези са административним питањима која се могу јавити у поступку преноса броја. У 2023. години било је више од 110.000 преноса бројева у јавним мобилним телекомуникационим мрежама. Корисницима фиксне телефоније је такође омогућено да приликом промене оператора задрже свој претплатнички број а процедура преноса бројева се одвија у складу са Правилником о преносивости броја у јавним телефонским мрежама на фиксној локацији као и с протоколом о имплементацији овог правилника, којим су оператори међусобно усагласили процедуру у вези са административним питањима која се могу јавити у поступку преноса броја. У 2023. години је било 16.570 преноса броја претплатника фиксне телефоније.

У складу са Правилником о радио-опреми и телекомуникационој терминалној опреми („Службени гласник РС“, број 11/12, у примени од 01.06.2012. године), Регулатор је, као тело за оцењивање усаглашености радио и телекомуникационе терминалне (РиТТ) опреме, у току 2023. године издао:

- 135 потврда о усаглашености,
- 22 извода из Евиденције о издатим потврдама о усаглашености РиТТ опреме.

Подносиоци су одустали од 12 захтева, док је 7 захтева сторнирано.

За потребе даљег развоја система за континуално мерење нивоа електромагнетског поља на територији Републике Србије (ЕМФ РАТЕЛ), Регулатор је током 2023. године наставио са проширењем система постављањем нових ЕМФ сензора на објектима који се сматрају „зонама повећане осетљивости“ (предшколске и школске установе и здравствене установе), у градовима Републике Србије. Током 2023. године постављено је укупно 9 нових ЕМФ сензора, тако да до краја 2023. године мрежу сензора у ЕМФ Регулатора чини укупно 116 сензора у 52 града Србије.

Стратегија Регулатора је да охрабри додатне инвестиције и даљи развој телекомуникационог тржишта кроз подстицање конкурентности, економичности и ефикасности мобилних комуникација, као и да на поуздан и непристрасан начин информише кориснике о квалитету мобилних мрежа у Републици Србији. Из тог разлога Регулатор је и током 2023. године спровео свеобухватна упоредна мерења и анализу параметара квалитета услуга доступних крајњим корисницима (F) мобилних комуникационих мрежа оператора: Телеком Србија, Теленор и А1 Србија. Циљ benchmark-а мобилних мрежа је објективно упоредно тестирање квалитета услуга у мобилним мрежама, гледано из угла корисника, мерењем одговарајућих параметара квалитета.

Регулатор корисницима услуге приступа интернету у јавним фиксним и јавним мобилним комуникационим мрежама омогућава мерење квалитета услуге широкопојасног приступа интернету путем апликације RATEL NetTest. Тестирање интернет конекције у јавним фиксним комуникационим мрежама се врши коришћењем апликације која је доступна на интернет страници Регулатора: <https://nettest.ratel.rs> Тестирање интернет конекције у јавним мобилним мрежама се врши коришћењем апликације која се бесплатно може преузети за *Android* и *iOS* мобилне уређаје на *Google Play Store* и *Apple App Store*.

Заштита корисника услуга електронских комуникација

Регулатор је овлашћен да спроводи вансудско посредовање у мирном решавању спорова између оператора електронских комуникација и претплатника/корисника услуга електронских комуникација у поступку по приговорима на рад оператора који се односе на висину рачуна и квалитет услуга, али и на преносивост бројева у јавној фиксној и мобилној мрежи, услуге са додатом вредношћу, спорне ситуације из уговорног односа, декодирање телефона, и др.

У складу са одредбама члана 113. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18- др. закон) које остају на снази до доношења подзаконског акта из члана 140. став 6. Закона, приликом посредовања у вансудском решавању спора, Регулатор нема законска овлашћења да води управни поступак приликом поступања, већ само да посредује у покушају мирног решавања спора ван суда. Након доношења подзаконског акта из члана 140. став 6. Закона и његовог ступања на снагу, Регулатор ће, уколико спор не може бити решен споразумно, одлучивати мериторно у управном поступку.

Одређени број предмета се у зависности од материје упућује на даље надлежно поступање Министарству информисања и телекомуникација, односно инспекцији тог министарства или органа аутономне покрајине који су надлежни за инспекцијски надзор над применом Закона, Министарству унутрашње и спољне трговине, односно организационим јединицама тог министарства надлежним за инспекцијске послове и за заштиту колективних интереса потрошача у примени одредби Закона о заштити потрошача, Регулаторном телу за електронске медије, другим органима или организацијама.

Осим предмета у вези са приговорима корисника услуга електронских комуникација, Група за заштиту корисника ради и у предметима формираним у вези са другим питањима, и то: обједињена системска питања која се тичу права ширег круга лица, сарадња са другим организационим јединицама Регулатора, претежно, Сектором за електронске комуникације у вези са контролом квалитета услуга и провером поступања оператора, сарадња са операторима електронских комуникација, итд.

У 2023. години су примљена 1.924 приговора на операторе електронских комуникација, а позитивно су решена 752 приговора.

Поштанске услуге

Издавање дозвола поштанским операторима

Регулатор издаје Решење (о одобрењу за обављање поштанских услуга), и то на период: посебна лиценца до 15 година, лиценца се издаје са роком важења од 10 година, а одобрење са роком важења од 1 до 10 година.

Сходно својим законским обавезама Регулатор ажурира регистар оператора поштанских услуга. У току 2023. године евидентиране су следеће промене:

1. издато је 17 одобрења новим поштанским операторима;
2. измењено је 7 одобрења на захтев имаоца дозволе - због измена регистрованих података у одговарајућем регистру Агенције за привредне регистре или због проширења делатности обављања међународног поштанског саобраћаја;
3. одузета су 2 одобрења, из разлога необављања поштанске услуге у складу са законом, на начин и под условима утврђеним дозволом (због брисања из одговарајућег регистра Агенције за привредне регистре);
4. 6 одобрења су престала да важе на захтев имаоца одобрења;
5. 1 одобрење је истекло, без захтева оператора за издавање новог одобрења;
6. 1 одобрење је у статусу привременог прекида од 20.4.2023. године.

Давање сагласности на опште услове поштанских оператора

Давање сагласности на опште услове је услуга која је намењена привредним субјектима који обављају делатност поштанских услуга. Поштански оператори су дужни да обављају поштанске услуге у складу са својим Општим условима, на које сагласност даје Регулатор.

У овом поступку Регулатор издаје Решење о давању сагласности на опште услове за обављање поштанских услуга.

Сви Општи услови поштанских оператора на које Регулатор даје сагласност јавно су доступни и објављени на интернет станици Регулатора.

У току 2023. години Регулатор је дао сагласност на 39 захтева за измене и допуне Општинских услова за вршење поштанских услуга.

Давање сагласности на Ценовник поштанских услуга

Давање сагласности на ценовник је услуга која је намењена привредним субјектима који обављају делатност поштанских услуга. Решење о давању сагласности на Ценовник издаје Регулатор.

Поштански оператор је дужан да ценовник поштанских услуга достави Регулатору ради добијања сагласности. У Ценовнику су пописане све услуге које поштански оператор обавља, према ценовним ставовима. Ценовник мора да буде компатибилан са услугама које су дефинисане у Општим условима поштанског оператора.

У складу са законским овлашћењима Регулатор је у 2023. години издао сагласност на 49 захтева за измену Ценовника поштанских услуга.

Заштита корисника поштанских услуга

Један од постулата на којима почива регулација тржишта је обезбеђивање високог нивоа заштите интереса корисника у односу са операторима, а посебно кроз обезбеђивање доступности јасних и потпуних информација о ценама, општим условима за обављање поштанских услуга, али и ефикасно поступање по приговорима на рад оператора.

Регулатор, сагласно Закону о поштанским услугама („Службени гласник РС“, број 77/19) посредује у вансудском решавању спорова између корисника и поштанских оператора, уз примену одредаба закона којима се уређују посредовања, као и других прописа којима се уређује вансудско решавање спорова.

У току 2023. године, у Регулатору је приспело на разматрање укупно 92 приговора корисника поштанских услуга, од чега 70 приговора се односило на одлуку поштанског оператора, а 11 због недостављања одлуке о поднетој рекламацији и 11 приговора на остало. Од тог броја 31 приговор се односио на прекорачење времена уручења поштанске пошиљке, 35 на оштећење садржаја пошиљке, 1 на губитак пошиљке, 16 на неизвршење услуге (уручење), 1 на више наплаћену поштарину, а 8 на остале разлоге. Регулатор је у склопу својих овлашћења посредовао између корисника и оператора у решавању ових рекламација, а у одређеном броју случајева, исте је прослеђивао инспекцији за поштански саобраћај надлежног министарства на даљу надлежност. Од укупног броја поднетих рекламација накнадном провером од стране поштанског оператора на захтев Регулатора, утврђена је оправданост за 31 приговор.

Стручни надзор над радом поштанских оператора

У складу са Стратегијом развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021-2025 године и предвиђених активности и мера Акционим планом за спровођење исте,

сагласно одредбама Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС”, број 77/19), Регулатор је наставио са вршењем стручног надзора над радом поштанских оператора, према утврђеном плану за 2022. годину. С тим у вези стручни надзор је извршен код укупно 7 поштанских оператора, од којих 5 обавља експрес услуге и 2 курирске услуге. У односу на План, није обављен стручни надзор код ЈП Пошта Србије услед обуставе рада запослених у периоду када је планиран стручни надзор. Такође није обављен стручни надзор код D-Express-а услед ванредне контроле државних органа у том периоду. Нереализовани стручни надзори ће бити приоритет у првом кварталу 2024. године

5. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Сагласно одредби члана 29. Закона о електронским комуникацијама, финансирање Регулатора се врши на основу финансијског плана који за сваку годину доноси Савет Регулатора. Финансијским планом се утврђују укупни приходи и расходи Регулатора, укључујући и резерве за непредвиђене издатке, као и елементи за целовито сагледавање политике зарада и запослености у Регулатору. Наведеном одредбом Закона утврђена је и обавеза усвајања финансијског плана најкасније до 15. новембра текуће године за наредну годину, након чега следи достављање истог Влади Републике Србије ради добијања сагласности. Такође, одредбом члана 266. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19, 86/19 – др. пропис, 156/20 – др. пропис, 15/21 – др. пропис, 15/23-др. пропис, 92/23 и 120/23-др. пропис) уређена је припадност прихода остварених од накнада за електронске комуникације (накнаде за коришћење нумерације и радио-фреквенција), и то тако што се ови приходи уплаћују Регулатору до износа средстава планираних расхода утврђених годишњим финансијским планом Регулатора.

6. КАПИТАЛ

Остали основни капитал Регулатора износи 2.147.464.000 динара. У односу на претходну годину када је основни капитал износио 381.003.000, основни капитал је значајно увећан услед усвајања Одлуке о расподели вишка прихода над расходима оствареног у Регулаторној агенцији за електронске комуникације и поштанске услуге у 2022. години и нераспоређеног добитка на који је сагласност дала Влада Републике Србије („Службени гласник РС“ број 107 од 01.12.2023. године).

Остали капитал у износу од 2.147.464 динара по структури садржи одговарајуће вредности нематеријалних улагања, некретнине, постројења и опреме која се раније исказивала кроз прелазне рачуне у буџетском рачуноводству, као и сва накнадна улагања током година.

7. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА

7.1. БИЛАНС УСПЕХА

ПОЗИЦИЈА	2023	2022
	у 000 РСД	у 000 РСД
ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА		
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	2.365.960	2.244.322
I ПРИХОДИ ОД ПРУЖАЊА УСЛУГА	246.524	267.562
1. Приходи од пружања услуга на домаћем тржишту	246.482	267.204
2. Приходи од пружања услуга на иностраном тржишту	42	358
II ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	2.119.436	1.976.760
Приходи од накнада		1.976.760
РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА		
Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	1.201.348	1.026.767
I ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	28.927	25.614
II ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	480.448	430.629
1. Трошкови зарада и накнада зарада	371.191	327.429
2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	56.235	52.880
3. Остали лични расходи и накнаде	53.022	50.320
III ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	278.176	264.227
IV ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	226.406	195.013
V ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	51.727	/
VI НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	135.664	111.284
В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	1.164.612	1.217.555
Г. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	22.594	9.692
I ПРИХОДИ ОД КАМАТА	22.534	9.608
II ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	60	84

Д. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	79	174
Г РАСХОДИ КАМАТА	6	76
П НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	73	98
Б. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА	22.515	9.518
Е. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА	0	0
Ж. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1.979	4.700
З. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	6	9
И. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	9.840	12.696
Ј. ОСТАЛИ РАСХОДИ	2.813	7.603
К. УКУПНИ ПРИХОДИ	2.400.373	2.271.410
Л. УКУПНИ РАСХОДИ	1.204.246	1.034.553
Љ. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.196.127	1.236.857
М. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	85.891	64.336
Н. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.282.018	1.301.193
Њ. НЕТО ДОБИТАК	1.282.018	1.301.193

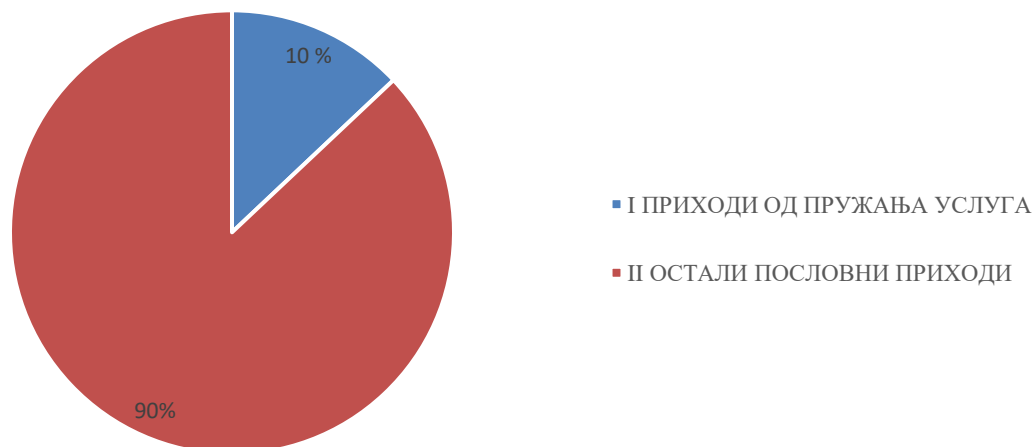
7.2. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

Пословни приходи у 2023. години су повећани за око 5,4% у односу на 2022. годину.

Преглед пословних прихода дат је у следећој табели:

ПОЗИЦИЈА	2023	2022
	у 000 РСД	у 000 РСД
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	2.365.960	2.244.322
Г ПРИХОДИ ОД ПРУЖАЊА УСЛУГА	246.524	267.562
1. Приходи од пружања услуга на домаћем тржишту	246.482	267.204
2. Приходи од пружања услуга на иностраном тржишту	42	358
П ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	2.119.436	1.976.760
Приходи од накнада	2.119.436	1.976.760

Учешће прихода у пословним приходима у 2023. години

Регулатор остварује приходе по основу накнада за обављање делатности електронских комуникација у складу са Законом о електронским комуникацијама, Законом о накнадама за коришћење јавних добара, Правилником о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења, односно Правилником о висини накнада за обављање делатности електронских комуникација и на основу накнаде за пружање поштанских услуга, а у складу са Правилником о утврђивању трошкова за издавање дозвола и годишње накнаде за обављање поштанских услуга.

Приходи су остварени на основу издавања лиценци за мобилну и фиксну телефонију, додела дозвола за коришћење нумерације бројева операторима на недискриминаторској основи, доделе и коришћења радио-фреквенција, издавања потврда о усаглашености радио опреме и телекомуникационе терминалне опреме са прописаним техничким захтевима. Део ових прихода чине и средства од накнада за обављање поштанских услуга и накнада за издавање дозвола за обављање поштанских услуга.

Све врсте накнада се утврђују у складу са важећим правилницима којима су прописани критеријуми за обрачун. С тим у вези, укупна маса прихода по том основу зависи од параметара прописаних правилницима и од броја, односно оператора и њихових резултата пословања.

У складу са МСФИ за МСП, Регулатор је у обавези да на дан 31.12.2023. године за све приходе који се односе на текућу годину по свим врстама накнада, а за која нису издата решења у текућој години изврши најбољу могућу процену према претходном искуству и евидентира све приходе који се односе на текућу годину.

7.3. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

Расходи се признају у билансу успеха по начелу узрочности прихода и расхода односно на обрачунској основи и утврђују се за период када су настали.

Пословни расходи обухватају трошкове условљене стварањем прихода од продаје и укључују набавну вредност продате робе, трошкове материјала, горива и енергије, бруто зараде, трошкове амортизације и услуге пружене од стране трећих лица. Пословни расходи обухватају и опште трошкове као што су трошкови закупа, маркетинга, осигурања, платног промета, пореза и остали трошкови настали у текућем обрачунском периоду.

Преглед пословних прихода дат је у следећој табели:

ПОЗИЦИЈА	2023	2022
	у 000 РСД	у 000 РСД
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	1.201.348	1.026.767
I ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	28.927	25.614
II ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	480.448	430.629
1. Трошкови зарада и накнада зарада	371.191	327.429
2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	56.235	52.880
3. Остали лични расходи и накнаде	53.022	50.320
III ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	278.176	264.227
IV ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	226.406	195.013
V ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	51.727	/
VI НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	135.664	111.284

Учешће расхода у пословним расходима у 2023. години

7.4. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

Финансијски приходи и расходи обухватају расходе по основу камата и курсних разлика и остале финансијске расходе.

Преглед финансијских прихода и расхода дат је у следећој табели:

ПОЗИЦИЈА	2023	2022
	у 000 РСД	у 000 РСД
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	22.594	9.692
I ПРИХОДИ ОД КАМАТА	22.534	9.608
II ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	60	84
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	79	174
I РАСХОДИ КАМАТА	6	76
II НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	73	98

7.5. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

У оквиру осталих расхода исказани су губици по основу продаје и расходовања некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања, губици по основу расходовања и продаје биолошких средстава, губици по основу продаје хартија од вредности и учешћа у капиталу правних лица, губици од продаје материјала, мањкови, расходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, расходи по основу директних отписа потраживања, расходи по основу обезвређења имовине, негативни ефекти вредносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава, дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, залиха, хартија од вредности и потраживања у складу са рачуноводственом политиком Регулатора док остале приходе чине рефундације, повраћаји и књижна одобрења.

Преглед осталих прихода и расхода дат је у следећој табели:

ПОЗИЦИЈА	2023	2022
	у 000 РСД	у 000 РСД
ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1.979	4.700
РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	6	9
ОСТАЛИ ПРИХОДИ	9.840	12.696
ОСТАЛИ РАСХОДИ	2.813	7.603

7.6. БИЛАНС СТАЊА

ПОЗИЦИЈА	2023	2022
	у 000 РСД	у 000 РСД
АКТИВА		
А. СТАЛНА ИМОВИНА	1.944.204	1.647.673
I НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	366.906	279.614
1. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	353.080	276.708
2. Аванси за нематеријалну имовину	2.906	2.906
II НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	1.577.298	1.368.059
1. Земљиште и грађевински објекти	280.847	243.142
2. Постројења и опрема	1.171.499	939.760
3. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	124.218	184.423
4. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	734	734
5. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	/	/
Б. ОБРТНА ИМОВИНА	2.839.456	2.722.038
I ЗАЛИХЕ	141.313	8.174
1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	/	/
2. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	141.313	8.174
II ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	15.010	13.729
1. Потраживања од купаца у земљи	15.002	13.729
2. Потраживања од купаца у иностранству	8	/
III ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА	766	9.542
1. Остала потраживања	766	9.542
IV ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	757.242	903.043
V КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	1.925.125	1.787.550
В. УКУПНА АКТИВА	4.783.660	4.369.711
ПАСИВА		

A. КАПИТАЛ	3.429.482	3.394.281
I ОСНОВНИ КАПИТАЛ	2.147.464	381.003
II НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК	1.282.018	3.013.278
1. Нераспоређени добитак ранијих година	/	1.712.085
2. Нераспоређени добитак текуће године	1.282.018	1.301.193
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	75.308	28.250
I ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	75.308	28.250
1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	68.943	15.521
2. Остала дугорочна резервисања	6.365	12.729
В. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	1.278.870	947.180
I ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	980.686	882.215
II ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	295.742	63.681
1. Обавезе према добављачима у земљи	295.484	63.681
2. Обавезе према добављачима у иностранству	258	/
III ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	2.442	1.284
1. Остале краткорочне обавезе	1.080	21
2. Обавезе по основу пореза на додатну вредност и осталих јавних прихода	1.362	1.263
Г. УКУПНА ПАСИВА	4.783.660	4.369.711

8. ИНФОРМАЦИЈЕ О КАДРОВСКОЈ СТРУКТУРИ ЗАПОСЛЕНИХ

Укупан број систематизованих радних места је 253 са укупно 318 извршилаца.

На дан 31.12.2023. године Регулатор запошљава укупно 156 лица, од тога 155 запослених лица на одређено и неодређено време и 1 запослени који је на неплаћеном одсуству у периоду од 20.11.2023. – 20.11.2024. године.

Табела 1. Кадровска структура запослених по организационим јединицама на дан 31.12.2023. године

Организациона јединица	Број запослених 2023	%
Директор	1	0,64
Технички директор	1	0,64
Сектор за електронске комуникације	48	30,77

Сектор за правне послове	18	11,54
Сектор за анализу тржишта и економске послове	26	16,69
Сектор за поштанске услуге	9	5,76
Сектор за информациону безбедност и технологије	18	11,54
Сектор за опште послове	24	15,38
Кабинет	9	5,76
Самостални одсек за стратегију и планирање	2	1,28
Интерни ревизор	/	/
УКУПНО	156	100

Табела 2. Квалификациона структура запослених на дан 31.12.2023. године

Квалификација	Број запослених 2023	%
ВСС	134	85,89
ВШС	1	0,64
ССС	21	13,47
НСС/НК/ПК	/	/
УКУПНО	156	100

Већину запослених лица са високом стручном спремом односно високим образовањем чине дипломирани инжењери електротехнике, информатике, саобраћаја, дипломирани правници и дипломирани економисти. Од укупног броја лица осам (8) има звање доктора наука, три (3) лица звање магистра, а 16 лица има звање мастера.

Табела 3. Старосна структура запослених на дан 31.12.2023. године

Године старости	Број запослених 2023	%
20-30	6	3,84
31-40	39	25,00
41-50	60	38,47
51-60	43	27,56
преко 61	8	5,13
УКУПНО	156	100

9. ИНФОРМАЦИЈЕ О УЛАГАЊИМА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Регулатор поступа у складу са најсавременијим технологијама у циљу смањења негативног утицаја на животну средину. У контексту управљања електричним и електронским отпадом, након спроведеног поступка расхоровања основних средстава, формирају се комисије у циљу отуђења односно продаје отпада. Током поступка врши се прикупљање понуда од овлашћених понуђача који обављају регистровану делатност откупа електричног и електронског отпада и која поседују дозволе за сакупљање, транспорт, складиштење, третман и одлагање истрошеног отпада.

10. ИНФОРМАЦИЈЕ О ОТКУПУ СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА, ОДНОСНО УДЕЛА

Регулатор у 2023. години није вршио откуп сопствених акција, односно удела.

11. ПОСТОЈАЊЕ ОГРНАКА

Регулатор не поседује огранке.

12. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА

Регулатор није имао значајније догађаје након датума биланса.

13. ПЛАНИРАНИ БУДУЋИ РАЗВОЈ

У делу будућег развоја који се односи на управљање радио-фреквенцијским спектром планиране активности се односе на проширење и унапређење функционалности прорачуна статистике покривања софтверског пакета ATDI за приказ мапа покривања мрежа мобилних оператора на интерактивном порталу. Имплементација додатних функционалности ће унапредити постојећи портал и омогућити виши ниво квалитета доступних информација, чиме би се унаредило корисничко искуство. Такође се планира оптимизација предикционог модела ATDI програмског пакета за потребе прорачуна покривања 5G сигналом мобилне телефоније. Набавка оптимизованих предикционих модела неопходна је за нове радио-фреквенцијске опсеге намењене за рад 5G технологије, а користиће се за израду мапа покривања мобилних мрежа.

Активности на реализацији пројекта изградње система фиксних даљински управљаних контролно-мерних станица, које треба да омогуће континуирани мониторинг радиофреквенцијског спектра на целокупној територији Републике Србије, настављају се и даље. Врло значајно унапређење постојећег система за мониторинг РФ спектра представљаће монтажа већег броја компактних даљински управљаних мерних станица

(КДУС) које би се постављале у градовима и већим насељима. На овај начин се обезбеђује прецизно лоцирање извора који се налазе у овим градовима или њиховом непосредном окружењу употребом TDOA или хибридне TDOA/AOA методе, као и контрола рада предајника који сигнале емитују са малом излазном снагом и раде на вишим фреквенцијама, а чије је присуство карактеристично пре свега за урбане средине.

Кроз разне мерне процедуре РФ мониторинг станице генеришу велику количину мерних података. Имплементацијом Информационог система омогућава се перманентно прикупљање податка са РФ мониторинг станица у једну централизовану базу података, те примена нових алата при анализи, визуализацији и извештавању о резултатима обављених мерења.

14. АКТИВНОСТИ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА

Поштанске услуге

Будуће развојне активности Регулатора из области регулације тржишта поштанских услуга на краћи и средњи рок дефинисане су Стратегијом развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021-2025. године коју је донела Влада Републике Србије (Службени гласник RS 68/21), као и стратешким приоритетима Регулатора. Дефинисане активности у реализацији циљева дефинисаних Стратегијом за чију реализацију је задужен Регулатор су следеће :

1. Контрола параметара квалитета у обављању универзалне поштанске услуге јавног поштанског оператора ЈП Пошта Србије, Београд, у циљу праћења рокова преноса приоритетних и неприоритетних писмоносних поштанских пошиљака;
2. Ажурирање података о доступности поштанских услуга поштанских оператора путем ГИС портала Регулатора, у циљу приказивања територијалне доступности услуга поштанских оператора (пословнице, пакетомати, зоне територијалне покривености услугама и др.);
3. Поређење параметара квалитета експрес услуга за поштанске оперatore који имају значајно учешће на тржишту поштанских услуга;
4. Поређење цена поштанских услуга у унутрашњем поштанском саобраћају, на порталу Регулатора, за поштанске оперatore који обављају експрес услуге. Циљ ове активности је да се кориснику обезбеди могућност да на једном месту изврши поређење основних цена експрес услуга, по поштанским операторима;
5. Анализа потреба за редизајнирањем обима и начина прикупљања пружања универзалне поштанске услуге и начина формирања цена;
6. Активности у вези измене и допуне Закона о поштанским услугама;
7. Сарадња учесника повезаних са заштитом конкуренције у области поштанских услуга;
8. Анализа степена задовољства корисника поштанских услуга у Републици Србији;
9. Анализа одрживости универзалне поштанске услуге и дефинисање њене улоге у складу са променљивим потребама корисника;

10. Развој међународне сарадње у области поштанских услуга у циљу интеграције поштанског тржишта у глобалну поштанску мрежу кроз учешће у раду Европске групе поштанских регулатора (ERGP), Европском комитету за поштанску регулативу – CERP, праћењу активности Светског поштанског савеза и др.

Информациона безбедност и технологије

Будуће активности Регулатора спроводиће се у складу са измењеним и допуњеним Законом о информационој безбедности, као и усвојеним подзаконским актима из надлежности Националног ЦЕРТ-а, са једне старане, као и у сегментима даље интеграције информационог система Регулатора са електронским сервисима еУправе, са друге стране.

Спроведене кампање Националног ЦЕРТ-а који функционише у оквиру Регулатора, у претходном периоду су показале значај и важност подизања свести грађана и тиме доприносиле превенцији и повећању безбедности како информационих система тако и приватних података грађана. У складу са тим будући планови рада Националног ЦЕРТ-а укључују израду видео материјала и публикација и извештаја о пријављеним инцидентима, креирање аутоматизованих извештаја намењених операторима, имплементацију система за откривање сајбер претњи, као и организовање разних семинара, радионица и предавања у циљу подизања свести о информационој безбедности.

Национални ЦЕРТ непосредно сарађује са сличним организацијама како у земљи тако и иностранству. У складу са тим, будуће активности ће се спроводити у правцу јачања сарадње између свих институција у земљи и координацију свих активности које се спроводе у решавању потенцијалних ризика и претњи. У међународној сарадњи спроводиће се активности које ће доприносити јачању угледа кроз учествовање на међународним састанцима и регионалним и међународним пројектима.

Имплементирани систем за откривање сајбер претњи омогућава сагледавање и праћење стања информационе безбедности у Републици Србији. Планира се даље ширење, у складу са могућностима које систем пружа, што ће омогућити боље сагледавање актуелног стања из ове области.

Платформа за симулацију сајбер напада је постављена и намењена је подизању кадровских капацитета запослених у Сектору за информациону безбедност и технологије, као и запосленима у кључним државним институцијама. Резултати употребе платформе и број одржаних обука показали су важност одржавања оваквог обучавања лица која се баве одржавањем информационих система. Будуће активности ће се спроводити у ширењу броја сценарија за обуке, као и укључивање већег броја полазника.

У сегменту интеграције информационог система Регулатора са информационим системима других државних органа, будуће активности се спроводе у правцу израде и планирању безбедних и аутоматизованих процеса за размену података.

У складу са Законом о електронском фактурисању спроведене су мере за модификацију документ менаџмент система Регулатора. Ове измене омогућавају да се процес примања и потврђивања фактура обавља унутар корисницима познатог радног окружења уз максималну аутоматизацију процеса и смањења коришћења папирних копија докумената. Планирају се даље измене наведеног система у правцу имплементације и интеграције са државним органима за процесе електронске писарнице и архиве. У складу са Законом о заштити потрошача ("Сл. гласник РС", бр. 88/21) предвиђено је увођење регистра телефонских бројева потрошача који не желе примати позиве и/или поруке у оквиру промоције и/или продаје телефоном. Чланом 37. предметни регистар се води при регулаторном телу надлежном за електронске комуникације. У складу са наведеним, извршена је набавка и кренуло се са имплементацијом решења које ће омогућити функционалности и процесе прописане наведеним законом.

Процес планирања и спровођења јавних набавки један је од пословних процеса који укључује све сегменте Регулатора. Ради постизања већег степена аутоматизације, поузданости и интеграције са другим деловима информационог система унутар Регулатора, али и са порталом јавних набавки, извршена је набавка одговарајућег софтвера и започела се имплементација. Фокус је нарочито усмерен на специфичности процеса у Регулатору од израде плана набавки, усвајања плана набавки, спровођење набавки и уговарања набавки. Значајан фокус биће усмерен на могућност повезивања са финансијским софтвером ради потпуне аутоматизације процеса.

15. ЦИЉЕВИ И ПОЛИТИКЕ ВЕЗАНЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Регулатор је у свом редовном пословању у различитом обиму изложен одређеном финансијском ризику и то:

- Кредитном ризику

Управљање ризицима у Регулатору је усмерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Регулатора у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта.

16. ИЗЛОЖЕНОСТ КРЕДИТНОМ РИЗИКУ

Кредитни ризик је ризик настанка финансијских губитака Регулатора као резултат кашњења клијената или друге уговорне стране у измиривању уговорних обавеза. Кредитни ризик се првенствено везује за изложеност Регулатора по основу готовине и готовинских еквивалената, потраживања од правних и физичких лица и преузетих обавеза.

Регулатор је изложен кредитном ризику и обезбеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мера и активности на нивоу Регулатора. Регулатор има значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима. Користе се следећи механизми наплате: репрограмирање дуга, утужења, вансудска поравнања и остало.

На дан 31. децембра 2023. године Регулатор располаже готовином и готовинским еквивалентима у укупном износу од РСД 757.242 хиљада (31. децембар 2022. године: РСД 903.043 хиљада), што по процени руководства представља максимални кредитни ризик по основу ових финансијских средстава.

Потраживања од купаца

Максимална изложеност Регулатора по основу кредитног ризика за потраживања од купаца по географским регионима дата је у следећој табели:

У хиљадама РСД	2023	2022
Купци у земљи	15.002	13.729
Купци у иностранству	8	-
Укупно	15.010	13.729

Најзначајнија бруто потраживања од купаца представљена су у следећој табели:

У хиљадама РСД	2023
Ентер ТВ д.о.о., Београд - у стечају	9.682
Холдинг компанија Интерспед а.д.	7.718
ДОО ТВ Авала, Београд	4.478
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре	3.448
БГ Кинг Експрес д.о.о. - у стечају	3.876
Остали	45.798
Укупно:	75.000

Исправка вредности

Промене на исправци вредности потраживања од купаца дате су у наредној табели:

У хиљадама РСД	2023
Стање 1. јануара	60.124
Текућа исправка	2
Наплаћена раније исправљена потраживања	136
Директан отпис	-
Стање 31. децембар	59.990

Обавезе према добављачима на дан 31. децембра 2023. године исказане су у износу од РСД 295.742. хиљада (31. децембра 2022. године - РСД 63.681 хиљада). Просечно време измирења обавеза према добављачима у току 2023. године износи 25 дана.

17. ПОКАЗАТЕЉИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА

Финансијски показатељи или рацио бројеви представљају односе или релације карактеристичних величина биланса стања и биланса успеха који су од значаја за оцену финансијског статуса, рентабилности и управљања правним лицем. У наставку дајемо уобичајен начин израчунавања показатеља у пракси као и обрачун за Регулатора, чији су подаци за обрачун дати у табелама биланса стања и биланса успеха.

17.1. Показатељи ликвидности

Показатељи ликвидности изражавају способност правног лица да уредно измирује своје доспеле обавезе у роковима доспећа. Општи рацио ликвидности показује са колико динара готовине и готовинских еквивалената је покривен један динар краткорочних обавеза. Оптимално је да општи рацио ликвидности буде између 2 и 1,5, али он варира у зависности од делатности правног лица. Оптимална вредност рациа убрзане ликвидности би требало да буде између 1 и 0,7 и он показује са колико динара ликвидне обртне имовине односно краткорочних потраживања, пласмана и готовине је покривен сваки динар краткорочних обавеза.

Показатељ	Формула	2023	2022
Коефицијент текуће ликвидности	Обртна имовина / Краткорочне обавезе	2,22	2,87
Коефицијент убрзане ликвидности	(Обртна имовина - Залихе) / Краткорочне обавезе	2,11	2,87

17.2. Анализа извештаја о токовима готовине

Регулатор је у 2023. години остварио позитиван нето новчани ток из пословних активности у износу од 2.459.631.000, док је у 2022. години остварен позитиван новчани ток из пословних активности у износу од 2.418.843.000.

17.2. Показатељи финансијске структуре (солвентности)

Однос између сопствених и позајмљених извора финансирања указује на квалитет финансијске структуре, сигурност поверилаца и могућност одрживог развоја.

Показатељ	Формула	2023	2022
Коефицијент задужености	Укупне обавезе / Укупна средства	0,39	0,29
Коефицијент сопственог финансирања	Сопствени капитал / Укупна средства	0,72	0,78
Коефицијент финансирања	Укупне обавезе / Сопствени капитал	0,39	0,29

ДИРЕКТОР

Драган Пејовић